

Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet
Postboks 8004 Dep
0030 OSLO

Deres ref: 24/3158-2

Vår ref: 24/32105-5

Dato: 04.12.24

Utlendingsdirektoratets høringssvar - NOU 2024:14 Med lov skal data deles

Utlendingsdirektoratet (UDI) viser til høringsbrev av 19. september 2024 hvor Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet ber om innspill til NOU 2024:14 Med lov skal data deles.

Vi har noen innspill.

Generelt om datadelingsloven

UDI ser verdien av at vi får en egen lov om deling av åpne data, som vil regulere kvalitetsstandarder som metadata og hvordan dataen skal deles.

Vi er positive til standardisering og at det tas høyde for at data skal deles ved utforming av nye systemløsninger. Det tror vi er til det beste for samfunnet.

Forholdet til statistikkloven

Ut fra beskrivelsen av hvilke data som anses som åpne data av høy verdi, vil offisiell statistikk som UDI produserer, falle inn under denne kategorien. Det er statistikkloven som regulerer hvilken statistikk som skal ansees som offisiell. Ut fra hva vi kan se, vil kravene til offisiell statistikk dekke de kravene som stilles i forslag til datadelingslov. Vi ser imidlertid at det kunne vært bedre belyst i utredningen hvordan statistikkloven forholder seg til datadelingsloven.

Statistikk som ikke dekkes av statistikkloven

For statistikk som ikke dekkes av statistikkloven er det ikke like enkelt å vurdere om disse også skal ansees som åpne data. Gjennom offentleglova kan alle be om innsyn i data, så lenge disse ikke faller inn under noen av unntakene i loven. UDI har i flere sammenhenger gitt ut datasett som ikke er en del av den offisielle statistikken, men som følge av krav om innsyn etter offentleglova. Det kommer ikke klart frem av utredningen om slike tilrettelagte data vil bli omfattet av definisjonen på åpne data. Om UDI skal være pliktige å tilrettelegge for

anonymiserte data i et større omfang enn det vi gjør i dag, vil dette være svært arbeidskrevende.

Datadelingslovens tittel og beskrivelse av virkeområdet

Vi vil bemerke at vi synes lovens tittel er noe misvisende. Tittelen er foreslått å være «lov om datadeling (datadelingsloven)». Dette leder tankene hen på hvordan vi lager sammenhengene tjenester der data deles. For eksempel ved at UDI deler informasjon om enkeltpersonens oppholdsgrunnlag, slik at dette igjen kan gi grunnlag for bosetting i Folkeregisteret og/eller skattekort hos Skatteetaten mv.

Dette ligger slik vi leser loven utenfor dens tiltenkte virkeområde, som i § 3 første ledd angis som «data fra offentlig virksomhet som kan gjøres allment tilgjengelig». Altså, motsetningsvis, gjelder loven ikke for data som inneholder personopplysninger.

Det kan videre være misvisende at § 2 har fått overskriften «virkeområdet» når virkeområde etter vårt skjønn reelt synliggjøres best i § 3 første ledd første punktum.

Krav til oppdatert data - datadelingsloven § 7

Vi mener at det er utfordrende å pålegge forvaltningen krav til oppdatert data i tråd med lovens § 7. Flere mindre og mellomstore aktører i offentlig forvaltning har en del «teknisk gjeld» som gjør dette utfordrende, samtidig som systemporteføljen ofte har et ben i framtiden og et i fortiden. Eksempelvis har UDI deler av sine data i «skyen», mens andre er lagret lokalt. Det å koble data i sky med andre data i virksomheten er et felt vi fortsatt lærer oss som virksomhet, og som vi ser byr på utfordringer. Unntakene i § 7 tredje punktum fremstår derfor som fornuftige. Slike forbehold vil i praksis være nødvendig å ta i flere henseender.

Nasjonale kompetente organer - dataforvaltningsloven § 2

Vi støtter utvalgets anbefaling om at Digitaliseringsdirektoratet og SSB utpekes til å være nasjonale kompetente organer for deling av beskyttede data. Vi ser nytten av at noen får en pådriverrolle for tilrettelegging av data og at det bygges kompetanse på hvilke data som kan deles og hvordan dette kan gjøres på en trygg måte. Vi vil også legge til at de nasjonale kompetente organene bør bistå i å tilrettelegg for at datadeling kan gjøres på en kostnadseffektiv måte. Dette vil være et viktig premiss, om det skal være mulig å oppfylle kravene som stilles.

Vennlig hilsen

Ina Knarvik Hørnes
seksjonssjef

Heidi Torbal
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk i Utlendingsdirektoratet og har derfor ingen signatur.

Brevet sendes kun elektronisk.